

Mozaika

Obdobie letných dovolení, oddychu, prázdnin pomaly končí. A my všetci máme radosť, že dedina opäť žije. Spolky poriadajú akcie. Folklorný festival rozozvučal dedinu. Konečne sa hrá futbal.

Radosť nám robí naša mládež. Talentované dievčatá víťazia, chlapci tiež. Kolorit života nabral obrátky.

Konečne sa nerozpráva len o chorobách. Ľudia sa usmievajú, športujú, oddychujú, hubárčia, venujú sa záhradkám či porastom. Prvé zozbierané úrody ukladajú do skladov. Doslova mozaika života!

I v našej redakcii poznávame už dávno nevídané veci. Je neustále o čom písať. Tém a námetov je neuveriteľne veľa a nám robí radosť ponúkať ich vám.

Za sedem rokov existencie novín HLAS sa ich už nazbieralo neúrekom. Bola by škoda nechať ich ležať v archívoch. A tak už v jarných mesiacoch sme sa v redakcii rozhodli vybrať a knižne vydať to najlepšie, čo sme ako úrodu od našich pisateľov zverejnili na stránkach novín.

Kniha - „*Mozaika života z našej dediny (príbehy, osudy, história)*“ - bude na takmer 500 stránkach rozprávať aj vašimi očami o živote našej obce. Nám ostáva dotiahnuť fotodokumentáciu k nej a dorobiť posledné úpravy.

Veríme, že kniha sa objaví v jesenných mesiacoch na stoloch domácností, a aj touto cestou si pripomenieme fakt, ako bohaté na históriu, udalosti, ľudské osudy sú Malé Stankovce, Rozvadze, Sedličná a Veľké Stankovce, ktoré sa pre 50 rokmi spojili do jednej obce – Trenčianskych Stankoviec.

O to väčší dôvod na jej vydanie.

Dušan Pevný

Pred dvadsiatimi rokmi – Jurajove primície

Pred dvadsiatimi rokmi zažili Trenčianske Stankovce neobyčajnú udalosť. Mladého muža Juraja Sedláčka z Rozváz vysvätili za kňaza a slávnosť spojená s primičnou svätou omšou pri tejto príležitosti navždy poznamenala našu dedinu.

Podme si v obrazovej forme pripomenúť túto významnú duchovnú udalosť v živote jeho rodiny i celej obce.

O týchto nevšedných dňoch spred dvadsiatich rokov, o príprave na túto slávnosť i o samotnej udalosti vám v dnešnom čísle svojimi slovami priblíži Jurajova sestra Anička Žáková

vo svojich spomienkach.

Zo všetkých slov z jej spomienok vám v tejto chvíli odcitujeme: „*Kol'ko gest a prejavov priateľstva sa za ten čas tu okolo nazbieralo! Dedina hore nohami, akoby každý chcel vydať zo seba to najlepšie.*“

Redakčná rada

Spomienka na Františka Rozvadzského

Udalosť

Tak, ako je to už zvykom, prvú júlovú sobotu si niekoľko členov FS Rozvadžan, spolu so svojimi blízkymi, pripomenulo osud Františka Rozvadzského výstupom na miesta, kde prežil väčšinu svojho života.

Všetko sa začalo v Selci o 8.45 hod., odkiaľ sa „turistiky-čhtivi“ aktéri vydali na takmer dvojhodinovú cestu naprieč krásami Považského Inovca, k pamätnej tabuli. Aj keď cesta bola náročná, kopce nekonečné a slnko hrialo, s krátkymi prestávkami, malým občerstvením a niekedy aj „potúžením“ sa skupina turistov stretla pri Inoveckej chate s druhou skupinkou, ktorá si zvolila menej náročnú a rýchlejšiu cestu k chate autom.

Odtiaľto už spolu smerovali k dnes už zrútenej jaskyni, v ktorej v polovici 17. storočia žil pustovníckym životom František Rozvadzský. Tu si už po jedenásťkrát pripomenuli život tohto zemana, ktorého veľký žiaľ a pocit viny za smrť svojej milovanej, vyhnali do hôr pod Považský Inovec, kde prežil desaťročia svojho života. Jeho pamiatku si uctili spoločnou modlitbou, zapálením sviečok a zaspievaním obľúbenej piesne Františka Rozvadzského - „Ó, Mária, pozri na mňa, na človeka hriešneho...“

Po chvíľke venovanej spomienke na ich rodáka sa všetci presunuli k neďalekému ohnisku, kde ich po náročnej túre čakala vytúžená opekačka. Lesom sa nešírila iba vôňa pečenej slaniny a špekačiek, lesom sa niesli aj tóny harmoniky a spevu. A ako sa na správnych folkloristov patrí, ani jedna nôžka nestála. Tancovalo sa, krútilo... Bolo veselo! 30 účastníkov sa príjemne zabavilo.

Tí, ktorým sa tam najviac páčilo, odchádzali až po 19. hodine. Unavení, s úsmevom na tvári, s peknými zážitkami z príjemne prežitého dňa sa všetci šťastne vrátili domov.

Keďže táto akcia má z roka na rok väčšiu účasť, veríme, že sa o rok pri tejto príležitosti znova stretnú v ešte hojnejšom počte.

Slávka Klimová

Prenájom vinárne v Spoločenskom dome

Info

Už nejakú dobu je zavretý priestor v Spoločenskom dome, ktorý bol od samého začiatku výstavby plánovaný ako vináreň. Priestor sa nachádza v polo zapustenom 1. NP zo strany od cintorína v Malých Stankovciach, čiže je orientovaný na severo-východ.

Obec sa tento priestor snaží prenajať obchodno-verejnou súťažou. Priestory nie sú obcou využívané a ich udržiavanie nie je pre obec ekonomicky efektívne. Podľa § 9a, ods. 9, Zákona o majetku obcí je obec povinná primerane použiť pravidlá pri prenechávaní majetku obce do nájmu.

Rozhodovanie o spôsobe nájmu nehnuteľného majetku obce, schvaľovanie podmienok obchodnej verejnej súťaže spadá do kompetencií obecného zastupiteľstva.

Veríme, že sa záujemca o priestory bývalej vinárne v celkovej výmere 82,9 m² v budove Spoločenského domu v Trenčianskych Stankovciach čoskoro nájde a naši občania budú môcť užívať služby v ňom ponúkané.

Redakčná rada

Lea Tanáčová víťazí

Chválime

Talentovaná Stankovčanka, ktorá pochádza zo Sedličnej, pokračuje v sérii víťazstiev v bojových športoch. Ako nám sama povedala je to všetko o zápale a srdci.

19. júna 2021 sa konali Majstrovstvá Slovenska v zápase „Muay Thai“ pod SMTA v Moštenici, kde sa jej podarilo získať zlato v kategórii junioriek do 51kg. K čomu sama povedala: „Je to môj prvý titul v Muay Thai.“

A séria víťazstiev pokračovala. 26. júna 2021 sa konali Majstrovstvá Slovenska v kickboxe v Poprade, kde sa jej podarilo obhájiť titul z minulého roka v disciplíne K1 v kategórii senioriek do 48kg.

Lein tréner Tomáš Tatlánek k tomu povedal:

„Lea Tanáčová v 16 rokoch ukázala neskutočný výkon a to bol pri tom jej len štvrtý plno kontaktný zápas v ringu. Neskutočne pestrá paleta techník, výborný pohyb, prehľad. Pri tom prišla aj krízová situácia, kde musela ukázať srdce a aj ukázala! Naozaj radosť pozerat' na ešte pri tom tak mladú zápasníčku! Pre mňa je Lea momentálne najväčší talent, aký má Slovensko v junioroch naprieč bojovým spektrom K1 a Muay Thai!“

Redakčná rada

Vít'azstvo v Šenkviaciach – Sárka Polášová

Mladé talenty

V rodine Polášovcov z Veľkých Stankoviec sa okrem Denisa, ktorý už niekoľko rokov úspešne jazdí rôzne motokrosovové preteky u nás aj v zahraničí, venuje tomuto športu aj jeho sestra Sárka.

Spolu úspešne reprezentujú svoj klub, ktorý sa nazýva DP97team. Po dlhom období kl'udu, keď sa zo známych dôvodov závody nekonali, sa súťažná sezóna začala naplno. Denis si privodil na jedných pretekoch zranenie ruky, a tak sa ešte dáva do poriadku, no jeho sestra Sárka závodí naplno.

Na pretekoch v Šenkviaciach dokonca veľmi úspešne. V kategórii MX Ladies v seriáli Medzinárodných majstrovstiev Slovenska, ktoré sa konali 1. augusta 2021, sa umiestnila na 1. mieste.

V 1. jazde po úvodnom páde skončila na 3. mieste. V druhej jazde skočila na 1. miesto. To jej celkove vynieslo v súčte jazdu 1. miesto. V majstrovskom seriáli je zatiaľ na 1. mieste.

Držíme palce a máme radosť z úspechov oboch súrodencov Polášovcov Denisa a Sárky, ktorí takto našu obec zviditeľňujú v motostickom športe.

Dušan Pevný

Prerastené priesady v potokoch

Páli nás

Darmo sa každý rok rozčul'ujeme nad stavom našich potokov. Darmo každý rok starostovia obcí žiadajú kompetentných štátnych úradníkov z Povodia Váhu, aby toky a korytá potokov vykosili. A robí to tak aj náš starosta, píše, volá.

Fakt je však ten, že je to každý rok rovnako. Žiadosti ostávajú nevyслуšané, alebo riešené na poslednú chvíľu. Až máme podozrenie, že si štátni úradníci pestujú ako priesady rastlinstvo všetkého druhu v korytách našich potokov.

Fakt je aj ten, že v tomto štátnom podniku je minimum pracovníkov, ktorí sú schopní tieto vodné toky kosiť. Jednak z dôvodu ekonomického. Ale aj z dôvodu bezpečnostného. Dnes musíte mať aj na toto „papier“, čiže oprávnenie. Teda, kosbychtiví brigádnic, máte smolu.

Tento rok to stihli kosci na poslednú chvíľu pred zradnými povodňami. Čo nestihli, zliata

a zahladila veľká voda. A tak na malú letnú chvíľu môžeme vidieť jarčeky na dne našich bývalých potokov (to už je však iná téma hodná pera...), ktoré sú väčšinu roka zarastené tak, že vodu takmer nevidieť.

Samozrejme, niektorí spoluobčania dobrovoľne vykosili a kosia brehy pred svojimi príbytkami. Im patrí poďakovanie a česť. Inak by sme brehy nevideli.

A tak treba dúfať, že o rok to už bude inak. Ved' štát by mal byť dobrým hospodárom. Alebo že by prišli nové priesady? Uvidíme.

Dušan Pevný

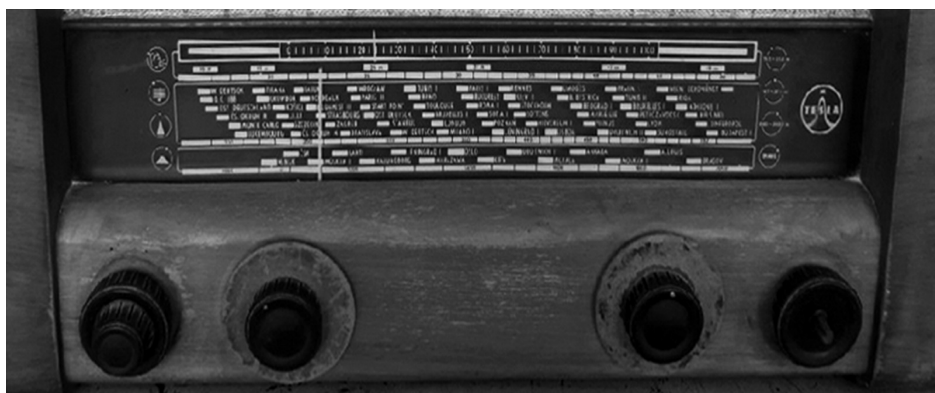
Prvé rádio v našej obci

Z archívov

Prvé rádio, ktoré sa vyskytlo v našej obci, vo Veľkých Stankoviaciach, mal notár Frangel. Ako písali vtedy v archívoch: „Nad touto malou skrinkou, ktorá spájala tie najvzdialenejšie svety, krútili hlavami najmä tí starší. Ved' čo to vraj za čudo, čo vie hovoriť, spievať, hrať, poučať i zabávať.“

Dnes je rádio, myslené v tých časoch ako hracia skrinka, ktoré veľkostí často prekonávalo nočné stolíky, už skôr raritou a prenos rozhlasových staníc počúvame skôr ako podmaz pri cestách v aute či cez počítač v práci.

Redakčná rada

Parkovanie v obci

Všimli sme si

Zvýšený počet automobilov so sebou prináša i mnoho negatívnych javov. Cesty, čas na cestu do práce, za nákupmi sa nám postupne predlžuje a to ešte musíme počítať s časom na vyhľadanie parkovacieho miesta. Mestá postupne upravujú spôsob parkovania na komunikáciách a verejných priestoroch. Podstatná časť parkovacích miest je tu už spoplatnená.

Problém nesprávneho parkovania (na zelených plochách, nerešpektovanie zákona o cestnej premávke) majú viaceré obce. Daný problém vidia tiež občania našej obce denne. V mnohých prípadoch sa jedná o pohodlnosť jednotlivých majiteľov vozidiel, nakoľko sú si vedomí, že nie sú zadefinované podmienky parkovania a v prípade, že sú zadefinované zákonom o cestnej premávke vedia, že polícia nemá kapacity na pravidelnú kontrolu daných priestupkov. Na druhej strane však cestou do, prípadne z práce v pozícii vodiča hromžia na nesprávne zaparkované vozidlá, ktoré im brania

v plynulosti a bezpečnosti jazdy. Samostatnou kapitolou je parkovanie vozidiel na chodníkoch, tu sa dá hovoriť tiež o bezohľadnosti majiteľa vozidla voči ostatným obyvateľom obce.

K riešeniu problému parkovania v obciach prispela i novela zákona o cestnej premávke s platnosťou od prvého mája 2021. Daná novela umožňuje mestám a obciam, ktoré majú spracované záväzné normy parkovania na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách, sankcionovať držiteľov vozidiel za porušenie zákazu stáť, zastavenia. Túto činnosť doteraz robila iba polícia. Ďalšou novinkou je,

že previnilec už nenájde na kolese tzv. „papuču“, využiť bude možné inštitút objektívnej zodpovednosti. To v praxi znamená, že pokutu za nesprávne parkovanie vám môže dať aj poverený zamestnanec obecného úradu a to tak, že bude môcť zasielať rozkazy s pokutou priamo na držiteľa vozidla bez nutnosti prejednávať toto porušenie osobne s vodičom. Výška sankcie v tomto režime je pevne daná zákonom sumou 78 €. Je predpoklad, že obce sa budú snažiť v čo najkratšom čase prijať potrebné VZN o parkovaní na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách, aby mohli využívať platnosť novely zákona o cestnej premávke a následne si zvyšovať príjem v rozpočte obce.

Pri kúpe zariadenia do bytu si človek vopred rozmýšľa, kde si ho uloží, ale pri kúpe auta si mnohí starosti nerobia, či majú nejakú plochu, kde ho umiestnia. V súčasnosti pri výstavbe rodinného domu sú definované minimálne dve parkovacie miesta pre motorové vozidlá. Keď sa prejdete po obci, vidíte, že podstatná časť obyvateľov bývajúcich v rodinných domoch parkuje svoje vozidlá na svojich pozemkoch. Vodiči, ktorí v súčasnosti parkujú svoje vozidlá pred svojimi rodinnými domami, budú tiež nútení považovať nad zmenou. Na svojich pozemkoch si budú musieť zabezpečiť parkovacie miesta (vo dvoroch, úpravou predzáhradiek na parkovanie, odkúpenie potrebnej plochy a pod.). Obce podobne ako jednotlivé mestá musia reagovať na zvyšujúci sa počet motorových vozidiel a s tým súvisiace problémy. Problém parkovania v obci je možné riešiť za aktívnej účasti občanov-majiteľov motorových vozidiel ako i prijatím všeobecne záväzného nariadenia obecným zastupiteľstvom (VZN). Aká bude skutočná parkovacia politika obce uvidíme v najbližších rokoch.

Redakčná rada

Fotografia dostala život

Pátrali sme

V jednom z minulých čísel sme v rubrike Historické foto zverejnili fotografiu z víťania povereníka vlády Sama Falt'ana. Pred zástupom ľudí a detí, ktorým chvíle čakania spríjemňovala miestna kapela, vidno čakajúcu dvojicu detí.

Do redakcie sa nám ozval až z ďalekej Ameriky pán Svetozár Štukovský, ktorý nám ozrejmil, kto je dvojica čakajúcich detí na fotografii. Chlapcom bol on sám a dievčatkou pani Ela Samuelová z Malých Stankoviec. Fotografia bola urobená 24. mája 1948 o cca 10.00 hodine. Deti privítali Dr. Sama Falt'ana, povereníka vlády pre poľnohospodárstvo a pozemkovú reformu. Po privítaní sa konalo zhromaždenie občanov so zástupcom vlády na Belovci.

Dušan Pevný

Kartograf Ján Lipský

Pripomínáme si

V tomto roku si pripomíname 255. výročie narodenia a zároveň i 195. výročie smrti kartografa Jána Lipského. Pred piatimi rokmi sme uverejnili v Hlase viacero článkov venovaných životu tohto nášho slávneho rodáka. Pôvodu rodu Lipských sme sa venovali iba okrajovo. Tohtoročné výročia sú príležitosťou, aby sme doplnili ďalšie informácie o pôvode tohto rodu v trenčianskom regióne.

V minulosti prevažoval názor maďarských historikov, ktorí pripisovali rodine Lipských maďarský pôvod, resp. boli názoru, že pochádzali z rodiny poľských exulantov. Podľa štúdie historika Milana Šišmiša st. predkovia Jána Lipského prišli do Trenčína ako českí vyhnanci po bitke na Bielej hore a časom splynuli so slovenským prostredím. Podľa jeho zistenia základ rodiny Lipských položil v Trenčíne Daniel Lipský. Daniel sa narodil v roku 1623 v Nemeckom (terajšom Havlíčkovom) Brode, kde sa mu dostalo patričného vzdelania. Do Trenčína prišiel v roku 1642. Daniel sa prejavil ako pracovitý, šikovný, cieľavedomý muž, čo sa dá povedať i o jeho potomkoch.

Daniela Lipského posunulo spoločensky i kariérne vyššie získanie nobilitačnej listiny roku 1649 (Ferdinand III. – Habsburský ho povýšil do šľachtického stavu) ako i jeho záujem na riadení mesta. Daniel začínal v mestskej administratíve takpovediac od úplného začiatku, najskôr ako člen širšej mestskej rady (1649), v nasledujúcom roku sa posunul do úradu mestského komorníka a keď sa osvedčil, od roku 1651 v dodatočnej voľbe získal aj senátorské kreslo. V rokoch 1654, 1656, 1665, 1673 sa stal v Trenčíne mestským richtárom. Postupne získal

značný majetok nielen v Trenčíne, ale i v jeho okolí. V roku 1688 vlastnila rodina majetkové podiely v Sedličnej, Nozdrkovciach, Prázdnovciach. V roku 1672 dal mestu Trenčín k dispozícii záhradu, kde sa zriadil evanjelický cintorín, na ktorom sa pochováva dodnes. Počas útoku na Trenčín 2. októbra 1663 ho zajali turecké vojská, ale už v roku 1664 sa mu podarilo vyslobodiť zo zajatia.

Zo svojou druhou manželkou Katarínou Schleiferinovou mali syna Štefana. Daniel Lipský zomrel okolo roku 1673. Katarína prežila manžela o niekoľko rokov, nemala však pokoj ani po smrti. Nakoľko obaja boli na strane protihabsburského odboja, cisárski vojaci sa jej pomstili už ako zomrelej vdove tým, že jej mŕtvolu dal počas kuruckej blokády veliteľ Trenčianskeho hradu generál Hurly vykopáť, odňať jej hlavu a pozostatky spáliť.

Štefan Lipský st. sa podobne ako jeho otec Daniel tiež zaradil medzi popredných trenčianskych mešťanov. Za manželku si vzal Alžbetu – dcéru bohatého trenčianskeho mešťana - zemana Juraja Kotúča. V manželstve sa im narodili deti Ján, Samuel, Juliana. Najviac údajov sa zachovalo o Jánovi Lipskom a jeho rodine. Ján sa oženil s Helenou, dcérou zemana Kurglera, ktorý vlastnil viacero bohatých nehnuteľností. S manželkou mali 9 detí. Okrem vlastníctva viacerých nehnuteľností na území Trenčína, vlastnil Ján vinohrad v Záblatí. Živil sa tiež maliarstvom, známy je jeho portrét syna známeho slovenského právnika Pavla Príleského zo Zemianskeho Podhradia. Ján zomrel okolo roku 1741.

Štefan Lipský st. po ovdovení sa druhýkrát oženil s dcérou Štefana Omastu, ktorý bol majiteľom viacerých nehnuteľností nielen v Trenčíne, ale i v Soblahove, Sedličnej, Rozvadzoch. S druhou manželkou, tiež Alžbetou, mal syna Štefana. Štefan Lipský ml. bol starým otcom nášho rodáka Jána Lipského. S manželkou Evou (rodenou Demianovou) mali dve deti, syna Imricha a dcéru Zuzanu. Ján Lipský sa narodil v prvom manželstve Imricha Lipského a Barbary (rodenej Pettenyovej) dňa 10. apríla 1766 v Sedličnej.

Jozef Kadák

Dedina hore nohami!

Historická udalosť

Vek na písanie memoárov síce ešte, teda chvalabohu nemám, skúsenosti takisto nie, ale kedysi (prepytujem taký výraz, veď to vlastne pre niektorých nie je až tak dávno) bola naša dedina svedkom nevšednej udalosti. A keďže odvtedy uplynuli presne dve dekády, je to príležitosť na ňu zaspomínať. Redakčná rada ma oslovila o tom čosi napísať, keďže mi bolo ct'ou a výsadou byť pozorovateľkou zvnútra diania.

Juraj kládol dôraz na to, aby príprava bola nielen pracovná, ale predovšetkým duchovná. A tak sa začiatkom týždňa v kostole na večerných svätých omšiach vystriedala trojica výborných kazateľov, ktorí vždy ostali veriacim k dispozícii na rozhovor nielen pri kostole, ale aj na následné posedenie pod lampou u nás na dvore (na povalové okno nám ktosi šikovný namontoval pouličné osvetlenie), či až do nočných hodín v našej obývačke, ktorá sa dočasne premenila na spovednú miestnosť. Zatiaľ v iných miestnostiach pracovali všestranné prípravné skupiny kuchynského, technického či dekoratívneho charakteru.

Zaiste si možno predstaviť, že dvor plný lavíc, stolov, chladničiek, či mrazákov sme nechystali a nespravovali sami. Dnes už sotva porátam, koľko ženských rúk sa za ten týždeň vystriedalo u nás v kuchyni a to neradno zabudnúť na tie, čo úplne bez vyzvania pripravovali všakovaké delikatesy doma a následne ich prinášali k nám, či do kostola, že „*však iste bude treba*“. A bolo treba. Koľko krabíc zákuskov a koláčov z tých asi 90, čo sa spotrebovali vlastne bezo zvyšku bolo v pláne a koľko ich k nám docestovalo „*len tak*“ dnes už tiež nespočítame. Ono štyri stovky pozvaných hostí čosi spotrebuje a to ešte nehovorím o pohostení po popoludňajšom požehnaní v deň primícií pre tých, ktorí sa nevymestili do kostola na omšu. Počty dobrovoľníkov a dobrodincov sa zvyšovali každým dňom, a na rôznych stanoviskách: u nás, v kostole, v kultúrnom dome, na ulici...

Dobrý Pán Boh požehnal novému kňazskému povolaniu, uprostred našej rodiny a po viac ako 60-tich rokoch vprostreď našej dediny. Juraj bol vysvätený za kňaza 23. júna 2001 v Zborove nad Bystricou na Kysuciach a o týždeň neskôr túto radosť oslávil uprostred „*svojich*“ slávením prvej Eucharistie v rodnom kostole, teda nie tak celkom, lebo ten vyrástol v priebehu nášho života a naším sa len stal. Primičná svätá omša je vždy príležitosťou podeliť sa o radosť z „*kňazského novorodenca*“ s tými, ktorých novokňaz na ceste len postretne, tými, ktorí ho dlho či krátko doprevádzajú, či len tými, ktorým (ako mi vždy hovorievali) sa pre novokňazské požehnanie oplatí topánky zodrať.

Kedže je to udalosť nezvyčajná, ktorá väčšinou, ako sme to mnohokrát s rodinou videli, keď sme na také primície mohli vyraziť, narastie do nezvyčajných rozmerov, predvídali sme nával práce a tušili sme, že to bude čas milostí... Dovolím si preto spomenúť najintenzívnejší prípravný čas, teda zhruba posledný týždeň pred primičnou slávnosťou, kedy bolo všetko hore nohami.

Spomínam si, keď som si po týždni pracovného voľna deň pred udalosťou išla na gymnázium po vysvedčenie, obrázky z autobusu mi pripadali akoby som bola vo filme. Dedina hore nohami! Snáď všetci mali dovolenku a zametali, upratovali a zdobili, každý pred svojím kúskom pozemku ako v mravenisku, kde sa chystá čosi veľké. Keď som sa vrátila, vstup do nášho dvora i plot dekoroval purpurový baldachýn a množstvo kvetov. A to sme ešte celkom konkrétne nevedeli, že v čase keď my sa budeme nadráňom ešte len ukladať na chvíľku odpočinku, pod oknami nám už znova ožije mravenisko tých, čo po záhradkách pozberali kvety a pokosili ihriská, aby tu vydláždili cestu zakvitnutým chodníkom takmer až do kostola a ešte kus pred ním.

Takisto naše kapacity ďaleko presahoval počet hostí, predovšetkým liturgickú ekipu, ktorá potrebovala nocľah. Všetci boli nezištne ubytovaní, pohostení, prijatí. A to nielen v Stan-kovciach - spomínam si na úsmevnú príhodu mladého redaktora rádia Lumen, ktorý vystúpil z vlaku na Turnianskej stanici. Jedna pani vidiac neznámeho mladíka hľadajúceho cestu zoskočila z bicykla a so slovami: „*Vy ste prišli na primície!*“ ho posadila na svoj dopravný prostriedok a len dodala: „*Stále rovno a potom to už neminiete.*“ Cestu ďaleko dopredu dekorovanú až po ten baldachýn si ozaj spliesť nemohol. A to je len jeden príklad z mnohých.

Koľko gest a prejavov priateľstva sa za ten čas tu okolo nazbieralo! Dedina hore nohami, akoby každý chcel vydať zo seba to najlepšie. Ten neuveriteľný čas milostí, akoby znova oživa každým prejavom solidarity a priateľstva, ktorý dláždi Jurajovu cestu kňazstva prepletenú rôznymi spleťami dodnes.

Anna Žáková

Naše prázdniny

Volný čas

Nikdy nezabudnem na moje prázdniny u babky na myjavských kopaniciach. Nemala plyn ani elektriku, ani vodu. Ale mala u seba týždeň najväčšie poklady, svoje vnúčatá. Bolo nás 6 bratrancov a sesterníc. Babka bola 70-ročná žena so šedivými vlasmi, sama vychovala 5 detí a celý život bola chudobná. Na starobu už aj veľa zabúdala. Napriek tomu to bývali moje najkrajšie prázdniny. Povedala som si, že to, čo som ja zažila u babky cez letné prázdniny, raz musia zažiť aj moje deti.

Všetko sa to začalo, keď som bola šiesty rok na materskej dovolenke s 2 malými synmi. Každá mama vie, že materská „*dovolenka*“ je úžasné obdobie v živote ženy. Len keď už trvá trochu dlhšie, na každú ženu toto obdobie vplýva úplne inak. Ja som bola už šiesty rok denne v teplákoch, neočesaná, unavená, komunikáciu som mala na úrovni detí, doma veľký poriadok nebol. Zato manžel chodil z práce vysmiaty, v dobrej nálade, denne mal vyžehlené košeľe. Chodil z práce domov, keď ja som išla s deťmi večer už spať. A tak som si povedala, stačilo!

Bratrancov a sesternice zavialo do celého sveta. Každý už má svoje deti. A tak ma na tej materskej napadlo zavolať im, či nechcú zažiť spoločnú dovolenku. Na Slovensku. Aby sa naše deti spoznali. Nápadu sa všetci potešili. Dokonca aj tí, ktorí žijú v zahraničí.

Tento rok je to už 7 rokov, čo každé prázdniny v júli ideme na dovolenku. V rámci Slovenska. Je to dovolenka s rodinou, s mojou rodinou. Síce tam máme vodu, plyn aj elektriku. Všetci sa celý rok na seba tešíme. Už siedmy rok máme ten istý termín, len destinácie meníme.

Neviem sa vždy dočkať, ako budeme všetci, skoro tridsiati, spolu. Ako spolu budeme raňajkovať, chodiť na turistiku, stále sa smiať. Keď niekto otvorí kekse, tak ponúkne všetkých tridsiatich. Ako budeme spolu večerať. Ako sa budeme rozprávať každý večer pri vínu. Ako si budeme vychutnávať každý okamih. Moji synovia bývajú na dovolenku vopred zbalení. Najviac sa vždy tešia na večerné súťaže. Súťažias všetci rodičia, čiže 10 dospelých. V ten večer sa zažije kopa „*srandy*“. Počas tých pár úžasných dní nepoužívame ani tablety, ani notebooky. Len mobily sú dovolené.

Synovia mi tento rok povedali, že sa im spolužiaci niekedy smejú, že nechodíme nikdy k moru. Len som sa nadýchla, už si odpovedali aj sami. Že na takej úžasnej dovolenke, síce vždy na Slovensku, zažiť možno viac zážitkov ako iní pri mori. A vždy z takejto dovolenky so svojou rodinou odchádzajú s plačom. Lebo nechcú, aby sa skončila.

Alžbeta Jurigová

Oprášené spomienky

Reminiscencie

Správy, ktoré sa začali šíriť v roku 1956 som ako 8-ročná vnímala ako čosi strašné. Začalo sa hovoriť o združstevňovaní. Neboli sme veľkí roľníci, ale pôda, ktorú rodičia obrábali, stačila na našu obživu. Aj keď kontingenty boli veľmi vysoké a zvlášť vtedy, keď prišiel neúrodný rok. Museli sme odovzdávať obilie, zemiaky, mlieko, vajcia aj masť zo zabíjačky.

Agitátori najskôr chodili na MNV a tam si predvolávali roľníkov, aby podpísali role do družstva. Zúfalí roľníci sa nechceli vzdať svojich majetkov, na ktorých nikto z nich nezbohatol. Preto sa aj otec schovával, kde mohol, alebo ušiel do poľa.

Pamätám sa na tých, ktorí chodili presviedčať, že prišli aj s príslušníkmi bezpečnosti, a to neveštilo nič dobré. Presnorili povaly, v stodole pichali vidly do sena, či tam nie je schovaný otec. Nenašli ho, lebo bol pri Váhu.

Presviedčanie stále neutíchalo a trvalo až do nočných hodín. Neskôr ich začali predvolávať do Trenčína na ONV. Keď tam otec išiel na bicykli, prepichli mu kolesá a z Trenčína musel ísť v noci pešo. Na druhý deň sa to opakovalo znova.

Psychicky vyčerpaný otec a tiež i mama už nevládali so silami, a tak sme trpeli celá rodina. Ved' mali prísť o všetko, čo si nadobudli svojimi mazoľnatými rukami.

Keď to už otec nemohol vydržať a bol na pokraji svojich síl, podpísal – podpísal ako posledný v dedine. Inak by nás boli skonfiškovať.

Srdcervúci a neutíchajúci plač mojej mamy sa ozýval po celom dvore, keď začali vyháňať kravy z maštale, svine z chlievov, na jar osivo a náradie.

Ale diali sa aj ďaleko horšie veci, keď ľudom zobrali skutočne všetko, ba aj strechu nad hlavou.

Pamätám sa na deň, keď v lete roku 1957 odviezli do blízkeho majera na nákladnom aute z neďalekej dediny rodinu s pár kusmi nábytku a oblečenia a museli sa nastahovať do býrešského bytu. Anička s maličkou dcérkou a so švagrinou prišla na druhý deň autobusom. My sme bývali blízko majera, tak Anička prišla poprosiť o trochu mlieka pre maličkú.

Museli opustiť svoj veľký gazdovský dom, záhradu, dvor, plné chlievy a maštale, museli odovzdať kľúče od všetkého a vyviezli ich ako vyhnančov z ich vlastného... Všetko im skonfiškovali.

A ešte sa táto rodina nestihla spamätať z toho, že prišli naozaj o všetko a už im život udelil ďalšiu ranu. Malička Mária ako 2-ročná zomrela.

A tu si kladie človek otázku. Ako mohla toľko trápenia v krátkom čase uniesť jedna rodina? Čo im pomáhalo prekonať toľké utrpenie? Spájala ich veľká láska, spolupatričnosť a nekončaná viera v Boha.

Týmto článkom chcem mladým ľuďom priblížiť priebeh udalostí, ktoré sa tu diali v 60-tych rokoch minulého storočia. Nevinných ľudí ožobračovali, prenasledovali, zatvárali múdrych a vzdelaných posielali do najnebezpečnejších baní, ba neštítali sa horších vecí.

A preto vy, mladí, vážte si všetko, čo máte tu doma. Môžete sa vzdelávať, pracovať, cestovať, môžete si užívať všetko, čo vybudovali vaši rodičia pre vás a vaše deti. Ved' Slovensko je krásne, je to váš domov a chliebik má všade na svete dve kôrky.

Daniela Biesiková

Nádejný gazdíčko

Šikovné ruky

Tak som sa rozhodla, že vám napíšem príbeh o mladom fešnom mužovi. Poznám ho od malička a už teraz je pre mňa poľnohospodár telom aj dušou. Volá sa Adam Pavlík a verte, či neverte, v časoch minulých, nie tak dávnych, by kl'udne mohol byť označený ako jeden z pracovitých, svedomitých a v kolektíve obľúbených súdruhov na družstve. A takto Adama vidím dnes mojou „optikou“.

Adam sám o sebe hovorí:

„Mám rád výhľad z kombajnu, traktora, keď sa pred mnou tiahnu dlhé rady kukurice, repy, slnkom zaliateho žita na roli. Rád počúvam chlapov-mechanikov z družstva, ich nekonečné životné zážitky a úprimné príbehy. Cítim sa ako jeden z nich.

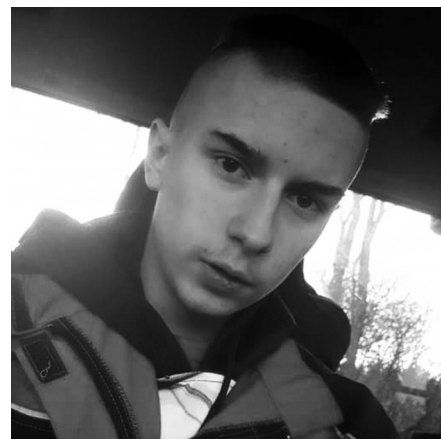
Keď začína žatva, na wellness ani luxusnú dovolenku ma neprehovoríte. Táto časť roka je pre mňa a moje smerovanie podstatná a nenechám si ju ujsť. Pozorujem, učím sa a odborne rastiem.

Nenarodil som sa pre život s papiermi, s cieľom dosahovať vynikajúce študijné výsledky, ale pre život na roli, v dielni, pre kontakt

s prírodou, poľnohospodárskymi strojmi a olejmi. Teda som zrodený pre svet s úprimnou človečinou okolo mňa, s chlebom so slaninou v kapse na „desátu“.

Preto som si aj vybral prípravu na budúce povolanie na Strednej odbornej škole agrotechnickej v Topolčanoch. O mašinách viem toho dosť, mám to v krvi, po mojom tatovi ako ho volám, automechanikovi. Rád chodím v montérkach, život na dedine je pre mňa to pravé orechové a viem, že práca na družstve sa dá robiť trendy, aj pri zachovaní starých osvedčených technologických postupoch.

Mam dedka a babku zo Stankoviec, ktorí majú záľubu v záhrade a domácom chove, takže

vzory sú, za čo som im nesmierne vďačný. Som hrdý, že som to, čo som - obyčajný chalan z dediny, s úprimným srdiečkom poľnohospodára. Nehanbím sa za špinavé ruky budúcich kolegov, pretože viem, že tie dorábajú chlieb pre nás ostatných.“

Veronika Kováčiková

Rozvadžan na sústreďení

Spoločenské organizácie

Jeden dátum v 12-ročnej histórii folklórnej skupiny Rozvadžan je veľmi dôležitý. Je to 22. február 2020. Bolo to posledné vystúpenie nášho folklóru na verejnosti, a to pri príležitosti obecnej zabíjačky v Trenčianskych Stankovciach. Hrali, spievali a tancovali sme pri obecných úradách, kde sa robili a predávali zabíjačkové špeciality. Večer potom Jednota dôchodcov robila pochovávanie basy, ktoré má v obci už viaceroročnú tradíciu. Basa mala byť „pochovaná“ na štyridsať dní, pokiaľ trvá pôst.

Pandémia Covidu 19 však „pochovala“ basu na 510 dní, lebo prvé vystúpenie Rozvadžanu po dlhom pôste by malo byť 14. augusta 2021 na folklórnom festivale Stankovské zvony. Keďže väčšina súboru je už v seniorskom veku a počas tých 500 dní bolo veľmi málo možností trénovať, rozhodli sme sa nábrať trochu kondície na spoločnom sústreďení.

Voľba padla na Čertov a hotel František v Lazoch pod Makytou. A tak v dňoch 9. - 11. júla 2021 sa tak aj stalo. Z obce sme odchádzali v piatok o 18.00 hod. a po ubytovaní a večeri sme dali hneď prvý tréning s pásmom, s ktorým vystúpime na Stankovských zvonoch. Po asi hodinovej javiskovej skúške pokračovala spevácka skúška, ktorá trvala takmer do polnoci. V sobotu nás čakala zaberačka, lebo boli naplánované až tri jeden a pol hodinové skúšky. Po prvej doobedňajšej skúške viac ako polovica z 32 zúčastnených relaxovala v hotelovom bazéne. Po obede bol naplánovaný dvojhodinový oddych a potom druhá skúška. Po nej zasa bazén, ale už nás bolo menej ako pred obedom.

Večerný tréning už bol v trochu ľahšom tóne, lebo tak tvrdo 3-fázovo ako my netrénovali hádam ani naši olympionici, ktorí išli na olympiádu do Tokia. Keďže v Rozvadžane máme viac žien ako mužov, tak sme vymysleli

dámsku volenku, kde si ženy zo širáka vytahovali mená, s kým budú tancovať, aby sa ušlo na všetky. V jednej chvíli tancovali skoro všetci muzikanti naraz, ale hudba šla ďalej, lebo na volných hudobných nástrojoch hrali aj tí, čo to nevedia. Tí menej zdatní, alebo viac unavení odchádzali postupne spať, takže do polnoci nás tam zostalo len asi desať skalných.

Ráno sa aj tí, čo išli spať skôr sťažovali, že toho veľa nenaspali, lebo sme robili šramot za tridsiatich. A v noci vraj niektorí potom chrápali tak, že ich bolo počuť cez steny aj do druhých izieb.

V nedeľu po raňajkách bola posledná tanečno-spevácka skúška, kde sme do kola vytiahli aj personál hotela. Prekvapil najmä mladý prevádzkar hotela, ktorý si od nás požičal harmoniku a zahrál nám ale tri, štyri pesničky. Ukázalo sa, že je to tiež folklorista.

Po obede o 13.00 hod. prišiel pre nás autobus a utáňaných, ukonaných a trochu nevyšpatých nás odviezol domov. Napriek tvrdým podmienkam sústreďenia vládla u všetkých účastníkov spokojnosť.

Pavol Múdry

Ako vznikli Trenčianske Stankovce

História obce

Pred päťdesiatimi rokmi sa na úrovni vyšších štátnych orgánov vtedajšej republiky diali udalosti, ktoré v konečnom dôsledku viedli k faktu, že sa zlúčením štyroch pôvodných obcí zrodila dnešná spoločná obec. Načreli sme do archívov, aby sme vám ponúkli v plnom znení prepis návrhu, dôvodovej správy a uznesenia Okresného národného výboru, ktorými sa potvrdili predchádzajúce uznesenia Miestnych národných výborov a v konečnom dôsledku viedli k vzniku obce – Trenčianske Stankovce.

Odbor vnútorných vecí Okresného národného výboru v Trenčíne

Vnútr. 357/71, Trenčín, 9.8.1971

Návrh na zlúčenie obcí, a to: Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná do jednej obce s názvom Trenčianske Stankovce s účinnosťou odo dňa volieb do zastupiteľských orgánov v roku 1971.

Návrh uznesenia:

Rada ONV na schôdzi dňa 13.8.1971 po prejednaní návrhu súhlasí so zlúčením obcí Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná do jednej obce s názvom Trenčianske Stankovce s účinnosťou odo dňa volieb v roku 1971.

Dôvody:

V zmysle paragrafu 8 zák. č. 130/1970 Zb. o územnom členení SSR a Inštrukcií povereníctva vnútra sú dané podmienky pre zlúčenie obcí Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná do jednej obce. Zlúčením do jednej obce je predpoklad, že funkcie národného výboru budú vykonávané lepšie a hospodárnejšie ako doteraz. Stavebne plne súvisia, sú plne zrastené a tvoria jeden celok, takže nie je možné určiť doterajšie katastrálne hranice jednotlivých obcí. Obyvateľstvo zlúčenie obcí nebude pociťovať nepriaznivo, lebo majú spoločenské vybavenie spoločné vo svojich obciach, hospodárske aj kultúrne.

Pracovne MNV ako aj zasadania MNV sú prevádzané v jednej budove, ktorá bola vystavená za účelom zlúčenia uvedených obcí v jednu obec. Otázkou zlúčenia sa zapodievali stranické orgány a všetky MNV súhlasili so zlúčením takto:

MNV Veľké Stankovce (za účasti verejnosti) - uznesenie číslo 7/71 zo dňa 29. 7. 71

MNV Malé Stankovce (za účasti verejnosti) - uznesenie číslo 4/71 zo dňa 29. 7. 71

MNV Rozvadze (za účasti verejnosti) - uznesenie číslo 12/71 zo dňa 29. 7. 71

MNV Sedličná (za účasti verejnosti) - uznesenie číslo 5/71 zo dňa 29. 7. 71.

Vyslovili súhlas so zlúčením v jednu obec s názvom Trenčianske Stankovce. Návrh na pomenovanie s poukazom na vyhlášku č. 93/70 Zb. bol predložený názvoslovnej komisii na Ministerstvo vnútra na schválenie.

V novonavrhovanej obci po zlúčení katastrov bude celkove 1.692 ha pôdy. Doterajší stav je nasledovný (1971):

Veľké Stankovce - 656 ha

Malé Stankovce - 237 ha

Rozvadze - 483 ha

Sedličná - 316 ha

Počet obyvateľov doteraz (1971):

Veľké Stankovce - 877

Malé Stankovce - 578

Rozvadze - 453

Sedličná - 487

Novonavrhovaná obec by mala 2.395 obyvateľov.

O účelnosti zlúčenia sa vyjadrovali rôzne orgány už dlhšiu dobu a taktiež aj samotné odbory ONV. Po stránke národných výborov je zlúčenie obcí účelné, nakoľko administratíva sa bude vybavovať na jednom národnom výbore. Pôsobnosť v matričných veciach zostáva bezo zmeny. Katastrálne územie sa nebude meniť, ale splynie v jeden celok. Plnenie funkcií NV bude hospodárnejšie ako doteraz a štátna správa bude vykonávaná účelnejšie.

Dňa 18. augusta 1971 sa uskutočnilo 37. riadne plenárne zasadnutie Okresného národného výboru v Trenčíne, ktoré okrem iného prijalo uznesenie č. 169:

Uznesenie č. 169 plenárneho zasadnutia Okresného národného výboru k návrhom na zlúčenie niektorých obcí v okrese od volieb v roku 1971.

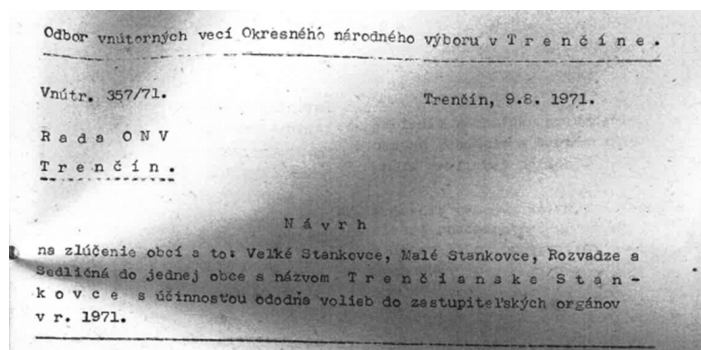
Okresný národný výbor v Trenčíne na návrh rady ONV č. 142, 143, 144 a 145/71 a so súhlasom občanov príslušných národných výborov zlučuje s účinnosťou odo dňa volieb v roku 1971:

3/ doterajšie obce Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná do jednej obce s názvom Trenčianske Stankovce.

Uznesenie č. 144 Rady Okresného národného výboru k návrhu na zlúčenie obcí Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná v jednu obec s názvom Trenčianske Stankovce a ukladá:

2/ vedúcemu odboru pre vnútorné veci ONV

- zariadiť technické prevedenie cestou geodézie a kartografie podľa grafickej prílohy
- preradiť pracovníkov MNV a usporiadať pracovno-právne vzťahy s doterajšími pracovníkmi MNV.

Stankovské ženy

Historické foto

Chcel vyskúšať niečo nové

Naši vo svete

Peter patrí medzi množstvo mladých odvážnych ľudí z našej obce, ktorí sa neboja vyskúšať niečo nové vo svojom živote a nabral odvahu získať skúsenosti mimo svojej vlasti. Reč je o Petrovi Prachárovi, stavbárovi, ktorý pochádza z Veľkých Stankoviec. Nedávno pracoval v Belgicku, a tak sme sa s ním porozprávali o jeho zážitkoch.

Ako si sa dostal do Belgicka, čo ťa priviedlo do týchto končín?

„Hľadal som zmenu v živote a chcel vyskúšať niečo nové. Pracovať v zahraničí mi prišiel ako vhodný spôsob. Vlastne mi bolo jedno, do akej krajiny ísť a vzal som jednu z možností, ktorá mi bola ponúknutá. Bola to agentúra, ktorá sprostredkuje prácu v Beneluxe a mne našli prácu práve v Belgicku.“

Mal si nejakú predstavu o tom, ako sa tam žije, čím ťa upútalo?

„Predstavu som absolútne nemal, nakoľko som nikdy nepracoval v zahraničí a túto časť Európy som ani nikdy nenavštívil. Išiel som do niečoho, čo som vôbec nepoznal, no zároveň som cítil, že robím správnu vec.“

Čo si si všimol na tomto národe, je veľký rozdiel medzi životom u nás a tam? Boli ti sympatickí Belgičania, alebo je tam všehochuť národov a ťažko sa v tom vyznať?

„Belgicko sa rozdeľuje na dve časti, severná Flámska – kde sa rozpráva holandsky a južná Valónsko, kde sa rozpráva francúzsky. Ja som žil na severe pri meste Gent skoro až pri holandských hraniciach. Vo flámskej časti väčšina vie po anglicky a sú trošku viac akoby otvorení svetú. V južnej časti je to skôr naopak. Keďže som chodil v podstate len z práce domov, lebo som tam nikoho nepoznal, môžem ako príklad uviesť manželov, u ktorých som býval, ktorí boli veľmi sympatickí. Bývalo u nich viacero cudzincov,

napr. z Maďarska, Poľska, atď. Vždy nám pomáhali, keď sme potrebovali poradiť, napríklad s vybavením termínu na korona test, alebo s hocijakými administratívnymi vecami. Niekedy nás aj pozvali k sebe na večeru, keď sa niečo oslavovalo. Vo všeobecnosti ale viem aj od svojej priateľky, ktorá žila 7 rokov v Belgicku, že Belgičania uprednostňujú kariéru pred rodinou viac ako u nás. Pravda je, že Belgicko je zmeska rôznych národností, je tam veľmi veľa prisťahovalcov z bývalých belgických kolónií, ako je napr. Kongo, a taktiež z arabského sveta – najmä z Maroka, ktorí poväčšine profitujú z benevolentného belgického sociálneho systému, ale je tam, samozrejme, aj veľa iných národností.“

Vedia Belgičania, kde je Slovensko, keď si povedal, odkiaľ si?

„Väčšina Belgičanov vie, že taká krajina existuje niekde vo východnej časti Európy. Pri rad'ujú nás k Česku alebo povedia - Czechoslovakia. Často sa aj stáva, že si nás mýlia so Slovincami.“

Čo ťa najviac zaujalo počas tvojho pobytu tam?

„Pre mňa nový spôsob života, že to tam funguje inak ako u nás a iný princíp sociálneho zabezpečenia.“

Chcel by si tam žiť?

„Nechcel by som tam žiť. Mám rád Slovensko a chcem sa domov raz vrátiť. Je dobré okúsiť život v inej krajine a zistiť, čo máme doma iné, a že sa dá existovať aj inak, a ideálne tie dobré aspekty západnej Európy prevziať aj k nám.“

Máš odtiaľ aj nejakú zaujímavú historku?

„Môžem uviesť príhodu, ktorá vznikla vďaka jazykovej bariére. Keď sme boli s priateľkou v Belgicku pri mori – v tej, ako som už spomínal, holandsky hovoriacej časti, zaparkovali sme auto pri pláži. Parkovné tam fungovalo systémom zaslania sms-ky na uvedené číslo. Takže sme poslali sms na číslo zobrazené na parkovacom automate, obratom nám prišla správa, o ktorej sme si mysleli, že je potvrdením k parkovaniu. Až keď sme sa po pár hodinách vrátili k autu a náhodou začali lúštiť tú sms-ku, zistili sme, že je tam napísané, že to bolo z nejakého dôvodu zamietnuté, a o pár dní na to prišla pokuta... Pritom pokuty v Beneluxe sú dosť vysoké, napr. za prekročenie rýchlosti pri Amsterdame sme zaplatili 250 eur.“

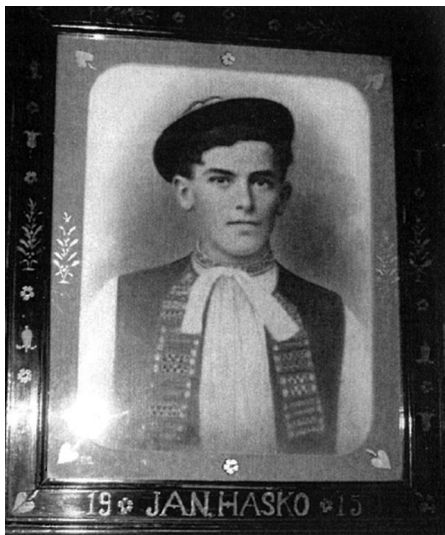
Môžem tiež uviesť jeden paradox z môjho života. Celý život na Slovensku som si nevedel nájsť frajerku a práve v Belgicku som si našiel Slovenku Alenku, ktorá tam vtedy žila. Počas pandémie a zákazu vychádzania...”

Peter Prachár, Dušan Pevný

Trafika a trafikant Ján Haško

Čriepky z histórie

V minulých číslach novín HLAS sme písali o prvej trafike na území obce. Jej okolie bývalo centrom spoločenského života a zábavy vo Veľkých Stankovciach. Tiež sme v minulosti písali o majiteľovi trafiky pánovi Jánovi Haškovi. On sám neraz prispel hrou na harmonike k dobrej nálade medzi občanmi.

Do redakcie sa nám ozvala jeho dcéra Daniela Hrušovská, rodená Hašková, a priniesla fotografiu svojho otca a domu, kde bola trafika vo Veľkých Stankovciach.

Na fotografii pred domom stojí pán Haško (narodený 2. 2. 1897) so svojou malou dcérkou Danielou, dnes Hrušovskou. Fotografia je približne z roku 1951 až 1952. Na ďalšej fotografii je Ján Haško z roku 1915, teda tesne pred tým, ako narukoval do virvaru bojov 1. svetovej vojny. Budova trafiky mu bola pridelená ako satisfakcia za ťažké a nezvratné zranenie z bojov v strašnej vojne. Trafiku zlikvidovala veľká povodeň v roku 1954 a dom sa teda do dnešných dní nezachoval.

Ďakujeme pani Daniele Hrušovskej za poskytnutý materiál.

Dušan Pevný

V kroji na motorke

Stalo sa

Členovia folklórneho súboru Rozvadžan zažijú počas svojich vystúpení v čase pred či po predstavení nejedno prekvapenie či nevšedný zážitok. O jeden z nich sa s nami podelila členka súboru Zuzana Bučková.

Povedala nám: „Medzi moje prvé vystúpenie s folklórnym súborom Rozvadžan patrila účasť na hodoch v obci Bukovec. Program bol bohatý aj na sprievodné akcie. Myslelo sa aj na deti, pre ktoré bola pripravená jazda po obci na motorkách.“

Myslelo, to je pravda. No to ešte organizátori nevedeli, čo dokážu naše dievčatá zo súboru.

A Zuzka Bučková pokračuje: „Kto nás pozná, isto vie, že ani my sme neodmietli a neodolali ponuke povoziť sa. Mali ste vidieť všetkých, ako pozerali na tie sukne a stuhý, ktoré viali za motorkou.“

Viali a viali... Všetko odkrývali. Dievčatá výskali. A na tak pekelnú jazdu dodnes v Bukovci spomínajú.

Redakčná rada

1. ročník súťaže vo varení gulášu

Pozývame

- miesto konania:	Trenčianske Stankovce, areál OC, penzión Lyjana
- dátum:	28. 8. 2021 (sobota)
- prezentácia družstiev:	od 08.00 do 08.45 hod.
- zahájenie:	09.00 hod.
- vyhodnotenie:	15.00 hod.

Prihlásiť sa môžete na tel.: **0910 373 663**

Josepha Iphigenia d' Harcourt

Mnohí sa pýtate, čo má pani s takýmto exotickým menom s našou obcou spoločné. Na počudovanie bolo toho v minulosti celkom dosť. Na rozvoj obcí v našom katastri mali vždy vplyv vlastníci Trenčianskeho hradu. A pani Josepha, barónka, celým menom Josepha Iphigenia d' Harcourt de la Croix de Castries, rodená de Sina bola poslednou vlastníčkou hradného panstva v Trenčíne. Teda aj majetkov v našej obci.

Aj v knihe Prechádzka stáročiami - Rozvazde 800 rokov spomínajú autori Slavo Tomík a Helena Bočáková fakt, že bola do roku 1910 majiteľkou majetkov Rozvazdoch. Potom ich banka rozpredala jednotlivcom. Pôdu a majer odkúpil cukrovar v Trenčianskej Teplej a hory Domový a lesný priemysel (účelová spoločnosť). Okrem Trenčianskeho hradu vlastnila aj Dubnický kaštieľ a dala vybudovať kúpele v Trenčianskych Tepliciach.

Iphigenia d' Harcourt sa narodila 1. 7. 1846 v Pentzingu vtedy Rakúsko-Uhorsku. Bola vnučkou viedenského bankára gréckeho pôvodu Juraja Sinu a najmladšou dcérou jeho syna Šimona Sinu. Juraj Sina kúpil Trenčiansky hrad od Štefana Illésházyho II. v roku 1835. Hrad

zakonzervovali v 50. rokoch 19. storočia, aby zabránili úplnému zrúteniu.

Iphigenia získala manželstvom so synmi vplyvných rodov urodzené postavenie. Prvým manželom sa stal v roku 1864 v Paríži vojvoda Edmond-Charles-Auguste de la Croix de Castries, syn baróna de Castries, v minulosti komorníka francúzskeho kráľa. To nemala ešte ani osemnásť. Bezdetné manželstvo nebolo šťastné, vojvoda utrácal peniaze v rôznych avantúrach.

Po náhlej smrti svojho neverného manžela sa znovu vydala, svadba bola v Paríži v roku 1887. Manželom sa stal Louis Emmanuel, vikomt d'Harcourt de Olonde, ktorý pochádzal z jedného z najstarších francúzskych rodov. Deti nemala ani z jedného manželstva.

Historické postavy

Ako sme už spomínali, Iphigenia d' Harcourt bola poslednou súkromnou majiteľkou Trenčianskeho hradu a v roku 1905 hrad, ktorý bol vyhorenou ruinou, venovala mestu. Pri príležitosti stého výročia úmrtia barónky bola v meste Trenčín výstava, kde ukázali verejnosti vzácne fotografie z jej života, barónkin nábytok a aj jej vzácny, stále funkčný polygón, ktorý bol predchodcom gramofónu.

Okrem Trenčianskeho hradu a pôdy v Rozvazdoch vlastnila Dubnický kaštieľ a dubnické panstvo, patrili jej aj Trenčianskoteplické kúpele. Na jej návrh postavili reprezentatívny pavilón Kursalón aj kúpeľný komplex, ktorého súčasťou je unikátny kúpeľ Hammam.

Stále hľadala, čím by prilákala kúpeľných hostí, neustále cestovala. Na jednej parížskej výstave uvidela model prepychového kúpeľa v maursko-arabskom slohu pre egyptského miestokráľa. Bola ním očarená. Odcestovala údajne až do Egypta, aby požiadala miestokráľa o povolenie postaviť kópiu jeho kúpeľa. Vyhovela jej, a tak sa kúpeľ (po arabsky hammam) mohol postaviť v Trenčianskych Tepliciach. Stavbu viedol architekt František Schmoranz z Prahy.

Iphigenia financovala aj výstavbu rímsko-katolíckeho kostola v Tepliciach a úpravu parkov v Dubnici nad Váhom aj v Trenčianskych Tepliciach.

Zomrela 27. júla 1914 v Paríži na syfilis, ktorým ju nakazil zrejme manžel, a je pochovaná v Burgundsku spolu s manželom.

Dušan Pevný

Použité zdroje:

- Malo M. – Posledná pani Trenčianskeho hradného panstva, Historická revue
- mytrencin.sme.sk
- Evidencia francúzskych šľachtických rodov
- Pozdišovský Š. – Pohľady do histórie obcí okresu, TN 1969

Rybačka v potoku

Príbehy pre všedné dni

V sedličanskom potoku kedysi tieklo veľa vody a žilo tam tiež veľa pstruhov a rakov. Hneď za dedinou vyše Vaškov bola pekná trávica a tam sme chodili cez leto pásat husi. Cez potok tam bol prechod (brod) a za potokom bol starý orech. V tých miestach sme si robili kúpalisko. Z kameňov a trávnych „mačí“ sme spravili stav a aj keď tam nebolo veľa vody a najmenším nesiahala ani po plecia, nám to stačilo. Pri pasení husí sme sa aj okúpali a keď sme boli hladní, chytili sme si a opiekli pstruha. A vie niekto z čitateľov Hlasu, aká delikatesa sú žabie stehienka?

Raz neskoro popoludní, keď sme ešte pásli husi, tak prišli za nami veľkí chalani, konkrétne Rudo Húdek s bratom Ferom a ešte dvaja, a požiadali nás, aby sme im pomohli. Až tak sme rástli, že veľkí chalani nás malých potrebujú, a tak sme súhlasili. Povedali nám, čo máme spraviť. Mali sme si zobrať dlhé hrubé haluze, ísť proti prúdu potoka, štučať haluzami pod korene a vyhánať odtiaľ pstruhov a rakov, že nám potom za to niečo dajú. A tak sme išli štučať. Oni išli za nami, do sieťky chytali ryby a rakov a hádzali do zemiakového koša. Nedostali sme sa ani po ihrisko pod Inovčekom a kôš bol plný. A tak sme

sa víťazoslávne pobrali do dediny. My sme hnali husi a bratia niesli plný kôš ako trofej. Keď sme prišli na koniec ulice pred Húdkoch dom, vyšla ich mama, ktorú všetci familiárne volali „Kačka“. Bola zvedavá, na čo jej synovia potrebovali zemiakový kôš. Keď zbadala plno rýb a rakov, tak na Ruda nakričala, vyzula papuču a dobre ho ňou ucápala. Vynadala mu, že je starý somár, že nemá rozum a čo má ona s toľkými rybami robiť. Vtedy neboli chladničky ani mrazničky. A tak nám malým z toho koša niečo porozdávala. A Rudo len gánil, ako mu z úlovku ubúda.

Štefan Šmatlák

Horor pre chlapca, šťastie pre žabu

Bol som už po druhom ročníku základnej školy, a mal som ísť po prázdninách do tretieho. Mal som už vtedy a práve v ten deň spolu so zvereným „stádom“, za sebou úvodnú, obligátnu, čiže štandardnú alebo zaužívanú časť. Časť toho pastevného dňa, ešte len niekoľko dní bežiacich prázdnin. Bola uplynutá dobrá hodina od príchodu do miesta paše. To znamená, že kravy mali už pekne vyrovnanú „hlannú“ jamu, povedané po našom.

Ale vyplnená hladová jama znamenala, že kravy na poriadnu tri štvrté hodinky zaľahnú. Húsatka už sedeli aj so starou pri potôčku. Niektoré sa plahočili v ňom. Len morky, síce už prekračovali len tak z nôžky na nôžku, stále hľadali dobrotu. Pokoj sa určite dal očakávať.

Od príchodu až potiaľto som sedával spravidla hore na svahu celkom navrchu. Na kolenách knižka, ale stále v strehu. Bolo bez vetra, pokoj a všetko, ako má byť.

Zrazu, v tom priam neskonalom tichu rušenom len trilkom škovránkov či zakukaním kukučky, ma z pohybu lodičky v Kraji zeleného

delfína (pamätám si úplne presne: toto som vtedy „šľohol“ sestre a čítal, takže žiaden omyl, knihu napísala Goudgeová) „prebudil“ a do strehu uviedol celkom nezvyčajný a divný zvuk. Kontrolný pohľad na „hyd“ a lodička plávala ďalej. O chvíľu znova, akoby celkom inak. Možno na štvrtý raz veľmi čudný, nový, ba celkom neznámy, teraz už neprerušovaný, akýsi priam neskutočný zvuk. Opäť kontrolný pohľad na dostatočne vzdialený, ale korektne sa správajúci hyd. Polostrnulo, ale nadmieru tichučko, sa pasáček postaví a kráča smerom k miestu, kde sa zdá vzniká, ba silnie, priam akoby vymyslený a neskutočný zvuk...

Zápisky z mladosti

Možno dobrá súhra vánku, ktorý predsa občas zavial, s polohou pasáčka, pekelný a nezvyčajný pohľad a strhujúci až strnulost privádzajúci okamih, nie ďalej, možno na tri kroky od neuveriteľného výjavu. Na pokraji brehu potôčka, ako skamenená a s priam rozďavenou papulou a vypúleným zrakom stojí žaba a kúsok proti nej, okom pasáčka videný - ozrutný hadisko potichu a tiež úplne strnulo.

Had, možno zo stavu extázy, možno v stave pred útočnej sústredenej strnulosti sa nepohne. Ani v nasledujúcich zlomkoch neevidentného a nezistiteľného času, a žaba v stave strnulosti opačného rázu ďalej reve. Tvária sa, akoby tu boli bez svedkov. Asi vôbec neregistrujú kroky na koberci trávy a výzvedne opatrné pohyby pasáčka. Nuž, čo možno čakať od drobného, štúpleho a neskúseného chlapčiska? Asi ťažké hlavolam? Ani nie, rozhodne sa hneď!

V nasledujúcich zlomkoch času drží v ruke poriadny, lieskový, len prednedávnom krásne povrezávaný kyjačisko a zúrivo, akoby naslepo či so zatvorenými očami bezhlavo mláti do hada. Mláti až do vysilenia.

Na konci aktu bezmedznej zúrivosti a rozhladnutí dookola - žaby niet, chlapec spotený a unavený a stáda stále v poriadku s prestávkou v napchávaní nenažraných brúch.

Potrebuje chlapec utišujúcu prednášku o jednote a protikladoch na svete či múdrost' aspoň Karolka Linné? Najväčšieho znalca prírody? Nevedno - a každá rada dobrá. Takto sa to ale stalo a zážitok, neskutočne prekvapivý, ale strhujúci a mocne zapísaný naveky v tej jeho hlávke.

Dušan Ochodnický

Futbalové leto 2021

Športové aktivity

Futbalový ročník 2020/2021, ktorý bol značne poznačený opatreniami kvôli pandémie, sa skončil. Súťaže, ktoré riadil ObFZ Trenčín boli úplne zrušené a súťaže, ktoré riadil ZsFZ sa dohrali, aj keď v oklieštenej forme (dohrala sa len jeseň časť) a súťažný ročník bol uznaný za právoplatný.

A ako to bude ďalej? U našich mužstiev začala letná príprava na nový súťažný ročník 2021/2022, ktorý začne začiatkom augusta. Dúfame, že tento nový ročník sa odohrá plynuce, podľa termínovej listiny, že nebude prerušovaný a ničím nepriaznivo ovplyvňovaný. To však bude závisieť od rozhodnutí štátnych orgánov.

Vylosovanie súťaží, ktoré riadi ZsFZ, je známe a verejnosť bude o tom informovaná obvyklým spôsobom po zapracovaní výnimiek, ktoré budú požadovať jednotlivé mužstvá. Naše A-mužstvo dospelých a starší dorast U19 budú naďalej hrať IV. ligu SZ. V IV. lige SZ dospelých došlo oproti minulému súťažnému ročníku k niekoľkým zmenám. Víťaz súťaže Partizánske postúpilo do 3. ligy a nováčikom budú víťazi 5. ligy západ, a to sú Piešťany a 2. mužstvo z V. ligy západ Horná Krupá. 5. ligu sever vyhrali Veľké Uherce, ale tie neprejavili záujem hrať IV. ligu SZ, ale záujem prejavili Ladce, ktoré

skončili na 2. mieste. Tak bude v tejto súťaži až 18 mužstiev. U dorastu je viac zmien, neprihlásili sa Biskupice a Siladice. Nováčikmi sú Brezová pod Bradlom a Smolenice. Súťaže dospelých a dorastu začnú cez víkend 7. a 8. 8. 2021. Pred súťažami dospelých boli ešte zápasy Slovanu cupu. 25. 7. 2021 v predkole odohrali naši muži zápas v Bolešove, ktorý sa skončil naším víťazstvom 4 : 2 a 1.8.2021 bolo 1. kolo, v ktorom mali byť naším súperom na domácom ihrisku Lednické Rovne. Bohužiaľ, v našom mužstve šarapatili črevné problémy u väčšiny kádra a tak sa zápas zo zdravotných dôvodov neuskutočnil.

V A-mužstve dospelých došlo v kádri k niekoľkým zmenám. Patrik Škvarka sa rozhodol ukončiť aktívnu futbalovú činnosť a novými hráčmi v mužstve sú Peter Kleščík, ktorý prestúpil z Příbramu, Stanislav Macháč prestúpil zo Vsetína a Filip Behán prišiel na hosťovanie z Častkovíc. Zmeny v realizačnom tíme

nenastali. Po skončení súťaže dôjde k reorganizácii súťaží, medzi 3. a 4. ligou vznikne medzi súťaž Majstrovstvá západoslovenského regiónu a do tejto súťaže postúpi z našej súťaže približne 5 alebo 6 prvých mužstiev.

Vylosovanie súťaží, ktoré riadi ObFZ Trenčín bolo 11.7.2021 v Pobeďime. V 6. lige dospelých, kde hrá naše B-mužstvo, bude rovnaké zloženie mužstiev ako v uplynulej sezóne. Dorast hrá v IV. Lige SZ a realizačný team sa nezmenil. V tomto mužstve nastali azda najväčšie zmeny. Ročníkovo sa niektorí hráči presunuli do mužskej kategórie, pribudli od žiakov a susedných obcí. Mnohí domáci chlapci po koronovom lock-downe už stratili záujem o tento šport. Naši starší žiaci budú hrať 4. ligu starších žiakov a súťaž sa začne 13. kolom v stredu 1.9.2021 a 1. kolo bude 5.9.2021. Prípravka U11 bude hrať dlhodobú súťaž v skupine Sever A a 1. kolo bude 20. 8. 2021. Hrať sa bude výlučne v piatky.

Štefan Šmatlák

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kádák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kádák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš
Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Grafická úprava: Jano Kukučka, Tlač: DUO PRINT s.r.o., L. Podjavorinskej 5, Nové Mesto nad Váhom, Prevádzka Trenčín Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadce 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

